

Commercialization of Technology Model of Biology Industry in the Process of Internationalization

(Interpretive Structural Modeling Approach)

Mostafa Heidari Haretemeh*

Associate Professor of the Department of Economics, Naragh Branch, Islamic Azad University, Naragh, Iran

ARTICLE INFO

Article type:
Research Full Paper

Article history:
Received: 2024-08-16
Revised: 2024-08025
Accepted: 2024-11-19

Keywords:
Biology Industry,
Commercialization,
Internationalization,
Technical knowledge

EXTENDED ABSTRACT

Background and Objectives: Commercialization of technology is one of the most difficult stages of the technology development process, and many research organizations face difficulties in its implementation. The complexity and special and different nature of each of the technologies has made the design of the technology commercialization process face many problems. The lack of integration between the components of the commercialization process and the lack of coordination of the commercialization method with the strategies of research organizations have made this issue with additional difficulties. Today, the biology industry is considered as one of the most important and huge industries in the world, and having such an industry is known as one of the important criteria for the development of countries. On the other hand, the healthcare sector, as one of the important sectors of the country, plays a decisive role in the health and well-being of individuals and society. Therefore, health is considered as a capital and maintaining physical and environmental health can be considered as an effect of development on the one hand and as a cause of development on the other hand. Therefore, the development of health services not only provides the means of development; Rather, it speeds it up directly and indirectly. In the global market, the position of the biology industry, different from other industries, has been formed and advanced in the light of technology. It is natural that its development is subject to innovative research, investment and government regulations more than other industries. In this regard, the purpose of the study was to design a technology commercialization model in the biology industry in the process of internationalization with an interpretive structural modeling approach.

Materials and Methods: Thematic analysis was used to identify the components. Numerous scientific studies have been investigated, in which a total of 8 dissertations, 15 Persian articles and 24 Latin articles matching the subject of the study or relatively high subject similarity and suitable for content analysis were selected and 13 components and 53 indicators were identified. For greater strength, 15 experts and university professors have also been used, and based on the abundance of opinions and theoretical consensus, the relationships between the components were finalized. Using interpretive

* Corresponding author.

E-mail address: Mo.heidarih@iau.ac.ir
<https://orcid.org/0000-0001-9724-2644>

---

structural modeling technique, the relations of components and their leveling based on the identified interpretive paradigm and the initial model after identifying the underlying factors of the studied phenomenon were designed with qualitative methods.

Results: The results showed: According to the results of the influence-correlation matrix and the leveling of the components, twelve components were placed at one level and the only component of strategies to enter the international market was placed at the second level. The component "strategies to enter the international market" was determined as a link component that has a strong influence and also a strong dependency. In fact, there are components that are unstable, in the sense that taking any action on these components, in addition to directly affecting other components, can also affect the component itself in the form of feedback from other components.

Conclusion: Technology commercialization is the process that transforms the knowledge produced in research centers into marketable products. The process of commercialization includes the stages of idea production, evaluation of the produced idea, development of the idea, business analysis of technology, market assessment, review of technical aspects and finally commercialization of technology. Commercialization of technology is affected by many factors, and in order to make this process as easy as possible, it is necessary to carry out cooperation and basic and coordinated measures from the government, research centers and industrial and production centers. Identifying the existing issues in creating an effective relationship between universities and research centers with industrial and production sectors, as well as identifying legal and economic gaps in the topic of technology transfer and planning to resolve these issues, can be an effective step in removing obstacles related to technology commercialization. The complexity and special and different nature of each of the technologies has made the design of the technology commercialization process face many problems. The lack of integration between the components of the commercialization process and the lack of coordination of the commercialization method with the strategies of research organizations have made this issue with additional difficulties. The innovation that is the result of the joint work of the university and the industry is an initiative that improves the efficiency of innovation. On the other hand, the key finding of the study showed that the pattern of commercialization of technology in the biology industry is realized in the process of internationalization in the shadow of "international market entry strategies" which, in addition to being compatible with theoretical foundations, is also fully consistent with the real world. Therefore, the internationalization of technology in the biological industry can create a great transformation in the biological industry, and by exporting technology, it will help the country's economy and currency.

Cite this article: Heidari Haratemeh, M. (2024). Commercialization of Technology Model of Biology Industry in the Process of Internationalization (Interpretive Structural Modelling Approach). *Strategic Value Chain Management*, 1(1), 96-114.

© 2024 Published by Semnan University Press. All rights reserved.

DOI: <https://doi.org/10.22075/svcm.2024.35049.1005>

ارائه الگوی تجاری‌سازی فناوری صنعت بیولوژی در فرایند بین‌المللی شدن

(رویکرد مدلسازی ساختاری تفسیری)

مصطفی حیدری هراتمه*

دانشیار گروه اقتصاد، واحد نراق، دانشگاه آزاد اسلامی، نراق، ایران

Mo.heidarih@iau.ac.ir

اطلاعات مقاله

چکیده

سابقه و هدف: هدف مطالعه، طراحی الگوی تجاری‌سازی فناوری در صنعت بیولوژی در فرایند

بین‌المللی شدن با رویکرد مدلسازی ساختاری تفسیری در نظر گرفته شد.

روش: جهت شناسایی مولفه‌ها، از تحلیل مضامون استفاده شد. مطالعات متعدد علمی صورت گرفته

مورد بررسی که در مجموع تعداد ۸ پایان نامه، ۱۵ مقاله فارسی و ۲۴ مقاله لاتین منطبق با موضوع مطالعه

و یا تشابه موضوعی نسبتاً بالا و مناسب برای تحلیل محتوا انتخاب و ۱۳ مولفه و ۵۳ معرف شناسایی

گردید. جهت استحکام بیشتر از ۱۵ نفر خبره و استاد دانشگاه نیز بهره گرفته شده است که بر اساس

فراوانی نظرات و اجماع نظری حاصل شده، روابط بین مولفه‌ها نهایی شدند. با استفاده از تکنیک

مدلسازی ساختاری تفسیری، روابط مولفه‌ها و سطح‌بندی آنها مبتنی بر پارادایم تفسیرگرایانه مورد

شناسایی و الگوی اولیه پس از شناسایی عوامل زیربنایی پدیده مورد مطالعه با روش‌های کیفی طراحی

گردید.

یافته‌ها: با توجه به نتایج ماتریس نفوذ - همبستگی و سطح‌بندی مولفه‌ها، دوازده مولفه در یک سطح

و تنها مولفه استراتژی‌های ورود به بازار بین‌الملل در سطح دوم قرار گرفتند. مولفه "استراتژی‌های ورود

به بازار بین‌الملل" به عنوان مولفه پیوندی تعیین گردید که نیروی نفوذ و هم چنین نیروی وابستگی

قدرتمندی دارند. در حقیقت مولفه‌هایی هستند که بی‌ثباتند، به این معنا که انجام هرگونه اقدامی در مورد

این مولفه‌ها علاوه بر اینکه مستقیماً بر سایر مولفه‌ها اثر می‌گذارد، می‌تواند در قالب بازخورد از مایر

مولفه‌ها بر خود مولفه نیز اثرگذار باشد.

نتیجه‌گیری: بین‌المللی کردن فناوری در صنعت بیولوژیک می‌تواند تحول بزرگی در صنعت بیولوژی

ایجاد نماید و با صادرات فناوری کمک به اقتصاد و ارز آوری کشور خواهد شد.

استناد: حیدری هراتمه، مصطفی. (۱۴۰۳). ارائه الگوی تجاری‌سازی فناوری صنعت بیولوژی در فرایند بین‌المللی شدن (رویکرد مدلسازی ساختاری

تفسیری). مجله مدیریت زنجیره ارزش راهبردی، (۱)، ۹۶-۱۱۴.

DOI: <https://doi.org/10.22075/svcm.2024.35049.1005>

ناشر: دانشگاه سمنان

۱. مقدمه

تجاری‌سازی فناوری از جمله مراحل بسیار مشکل فرایند توسعه تکنولوژی است و بسیاری از سازمان‌های تحقیقاتی در اجرای آن با دشواری مواجه می‌باشند. پیچیدگی و ماهیت خاص و متفاوت هر یک از تکنولوژی‌ها، طراحی فرآیند تجاری‌سازی تکنولوژی را با مشکلات متعددی مواجه ساخته است. فقدان یکپارچگی بین اجزای فرآیندهای تجاری‌سازی و عدم هماهنگی شیوه تجاری‌سازی با استراتژی‌های سازمان‌های تحقیقاتی، این مساله را با دشواری‌های مضاعفی همراه ساخته است.

امروزه صنعت بیولوژی به عنوان یکی از کلیدی‌ترین و عظیم‌ترین صنایع جهان مطرح است و در اختیارداشتن چنین صنعتی به منزله یکی از معیارهای مهم توسعه یافته‌گی کشورها شناخته می‌شود (تبریزیان و فرزین، ۲۰۱۳). از طرفی بخش بهداشت و درمان به عنوان یکی از بخش‌های مهم کشور نقش تعیین‌کننده‌ای در سلامت و تندرستی افراد و جامعه دارد. ازین‌رو سلامت، به عنوان یک سرمایه‌تلقی شده و حفظ سلامت جسمی و محیطی از سویی می‌تواند معلول توسعه و از سوی دیگر علت توسعه محسوب گردد. بنابراین توسعه خدمات بهداشتی نه تنها اسباب توسعه را فراهم می‌سازد؛ بلکه بطور مستقیم و غیر مستقیم باعث سرعت بخشیدن آن می‌شود (لین، وانگ و کونگ، ۲۰۱۵). در بازار جهانی، موقعیت صنعت بیولوژی متفاوت از سایر صنایع، در پرتو فناوری و فناوری شکل گرفته و پیش رفته است. طبیعی است که توسعه آن بیشتر از دیگر صنایع، تابع تحقیقات نوآورانه، سرمایه‌گذاری و مقررات دولتی است.

در دو دهه اخیر، این صنعت از نظر سودآوری در بین صنایع مختلف دنیا، در زمینه محصولات ژنریک رتبه اول و در زمینه محصولات تجاری رتبه چهارم را کسب کرده که توجه تمامی سرمایه‌گذارانی که در بازار سرمایه حضور دارند را به خود جلب کرده است. بخش تحقیق و توسعه موتور محرکه صنعت بیولوژی است و بخش عمدۀ هزینه‌ها توسط خودشان تامین مالی می‌شود. بخش تحقیق و توسعه صنعت بیولوژی یکی از جذاب‌ترین و رو به رشدترین بخش‌های صنایع با فناوری پیشرفته محسوب می‌شود (مبنا، ۱۳۹۵). رشد صنعت بیولوژی به شدت وابسته به روند تحقیقات جهت یافتن محصولات جدید، توسعه تولید، مواداولیه و فرآوردهای دارویی جدید، بهبود فرآیندهای جاری و بهبود کیفی آن دسته از محصولاتی که در حال حاضر در بازار عرضه شده‌اند، وابسته است. به جز اثر سرریز از نتایج تولید دانش در این صنعت، نرخ بازگشت سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه بیولوژی بیش از دو برابر است شهرابی، طهماسبی و رضوی، ۲۰۱۹). بازار صنعت بیولوژی در جهان شدیداً انحصاری است و ده شرکت بزرگ بیولوژی کنترل یک سوم بازار رادر اختیار دارند. این قدرت زیاد انحصاری حامل این پیام است که در فرایند جهانی شدن، بهبود و ارتقاء مستمر و به روز فناوری امری اجتناب ناپذیر و الزامی برای حیات شرکت‌های فعال در این صنعت می‌باشد.

در ایران تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، تولید دارو در کشور عمده‌تا به صورت تحت لیسانس و در شرکت‌های با مدیریت خارجی صورت می‌گرفت و واردات دارو نیز یا به طور مستقیم به وسیله بنگاه‌های خارجی صورت می‌پذیرفت و یا به طور غیرمستقیم از سوی شرکت‌های داخلی که سرمایه‌گذار اصلی آنها خارجی بودند، وارد کشور می‌شد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، سازمان صنایع ملی ایران، عمدۀ این شرکت‌ها، ملی اعلام شدند و پس از یک فرایند قابل ملاحظه، به نهادها و سازمان‌های متفاوتی واگذار کرد (بهشتی زاده و همکاران، ۲۰۲۲). با حضور بخش خصوصی به همراه ابلاغ سیاست‌های اصل ۴۴ و خصوصی سازی واحدهای زیادی در این صنعت فعال شدند. با توجه به تعریف فناوری که عبارت است از مجموعه‌ای از اطلاعات صنعتی مفید و ارزشمند و تازه که به همراه آن آگاهی‌ها و مهارت‌های فنی و غیرفنی که در طراحی، ساخت و عملیات واحد صنعتی به منظور تولید و ساخت محصول و یا مواد، مورد نیاز است، فناوری در صنعت دارو سازی بومی سازی و توسعه گردید، حتی اگر ناشی از انباست تجارب مثبت و همچنین مشکلات و اشتباهات بوده باشد. بنابراین یکی از صنایعی که توانسته پیوند مناسبی میان صنعت و علم برقرار کند صنعت بیولوژی است به گونه‌ایی که حتی با وجود تحريم‌های بین‌المللی در زمینه تولید محصولات بیوتکنولوژی، دستاوردهای قابل توجهی حاصل شده است.

از آنجایی که فناوری در صنعت دارو از جایگاه بسیار بالای برخوردار است در سایه تعامل و پیوند پیوسته با شرکت های خارجی پیشرو و مجهز به فناوری بسیار بالا و به روز، در فرایند بینالمللی شدن و با انتقال فناوری، شرکت های داخلی می توانند سطح فناوری خود را افزایش دهند و با تجاری سازی دانش فناورانه خود، سهم خود در بازار جهانی را افزایش دهند.

تجاری سازی فناوری در صنعت بیولوژیک از این جهت اهمیت دارد که می توان علاوه بر فراهم آوردن ارزشهای اقتصادی برای سازمان ها منجر به رشد اقتصادی و فنی جامعه شود(کیانتو، سنترب و ارامبونب، ۲۰۱۷). از آنجا که به بازار رسانیدن و بینالمللی کردن فناوری در صنعت بیولوژی می تواند تضمین کننده می موقفيت و بقای سازمان باشد، تجاری سازی به عنوان یک عامل حیاتی مطرح شده است(پورنگاهی و حجازی، ۲۰۱۹). در سازمان های تحقیقاتی نیز، تحقیقات بدون تجاری سازی معنایی ندارد. یکی از عوامل مهم در داشتن یک سیستم مدیریت کارامد در مرکز رشد، بحث تجاری سازی ایده ها، فناوری متاثر از ایده ها و مهمتر محصولات خروجی از فناوری است. تجاری سازی، فرایند تبدیل فناوری های جدید به محصولات موفق تجاری است و در برگیرنده آرایه های مختلفی از فرآیندهای مهم فنی، تجاری و مالی است که باعث تبدیل فناوری جدید به محصولات مفید می شود(رنج دوست و بختیاری، ۲۰۱۸).

از آنجا که به بازار رسانیدن یک محصول می تواند تضمین کننده می موقفيت و بقای هر سازمانی باشد، تجاری سازی فناوری به عنوان یک عامل حیاتی مطرح شده است؛ زیرا بدون دستیابی به مشتریان خاص یک محصول، تولید و یا انجام آزمایش در مورد یک ایده بی فایده به نظر می رسد(جهرمی، ۲۰۱۷). بنابراین تا فناوری منتقل شده، توسعه نیابد، نمی توان گفت فرایند انتقال فناوری تکمیل شده است(آتنوسد و همکاران، ۲۰۲۲). تجاری سازی فناوری در صنعت بیولوژی علاوه بر صرفه جویی ارزی و ایجاد انگیزه تحقیق، آثاری همچون: توسعه اقتصادی، بالا بردن سطح تولید و ساخت محصولات خاص در داخل، اشتغال زایی و ایجاد زمینه های جدید فعالیت برای نیروی کارا و متخصص، حمایت از صنعت بیولوژی و بالا بردن توان فناوری برای صدور خدمات به خارج، زمینه سازی گسترش صنایع وابسته، بالادستی و پایین دستی، بالا بردن قدرت رقابتی در جهت صدور فناوری در داخل و به دست آوردن سهم بالاتر در تجارت جهانی، ایجاد اعتماد نسبت به تحقیقات کاربردی و توسعه ای، مشارکت و همکاری نزدیک با تولید کنندگان و توزیع کنندگان صاحب نام کشورهای دیگر به منظور بالا بردن کیفی و کمی محصولات و تضمین بازارهای صادراتی شرکت، در جذب سرمایه گذاری توسط کشورهای با تکنولوژی بالا در شرکت تاثیر به سزایی دارد(دای و همکاران، ۲۰۱۸).

فناوری در رابطه با عرضه محصولات بیولوژی جدید و نوآورانه به اعتبار شرکت و برنده شدن آن کمک می کند(شیروانی، طولایی و دلاوری، ۲۰۲۱). تجاری سازی فناوری، منابع مالی چشم گیری عاید شرکت می کند(باير، اشلوند و واکی، ۲۰۱۵). با توجه به رشد بازار محصولات بیولوژی در کشورهای نوظهور، باعث می شود بازارهای بیشتری را در اختیار شرکت بگذارد(فانگ شو، شایان هونچ و سینگک لی، ۲۰۲۰). با توجه به مدل تجاری سازی فناوری در صنعت بیولوژی و استفاده از مدل بینالمللی شدن شبکه می توان، شرکت های اقماری دیگری را به وجود آورد که آنها نیز در تجاری کردن نتایج تحقیقات در کشورهای دیگر فعالیت دارند و حجم عظیمی از منابع مالی را در خود گرد می آورند(اسنهول، روچیتا و کرینا، ۲۰۱۹).

با تجاری سازی فناوری بدون وابستگی به منابع و اعتبارات دولتی، می توان در مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور و سازمان قدم بزرگی برداشت(پیر جمادی و همکاران، ۲۰۲۱). ازین رو تجاری سازی فناوری در صنعت بیولوژی در فرایند بینالمللی شدن مستلزم شناخت و توجه به مولفه های ابعاد تجاری سازی، فناوری و فرایند بینالمللی شدن در قالب تدوین یک الگوی به روز و کارامد است. انجام این پژوهش می تواند مدلی جامع و کامل جهت تجاری سازی فناوری صنعت

بیولوژی در فرایند بین‌المللی شدن داشته باشد و بدین ترتیب افزایش درآمدهای صادراتی کشور و افزایش سهم کشور در تجارت جهانی همچنین افزایش درآمدهای ارزی کشور از محل صدور خدمات و توسعه روابط سیاسی و بین‌المللی به عنوان شرط لازم برای توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری بین‌المللی را داشته باشد.

در این مطالعه سه عرصه علمی «تجاری سازی، فناوری در صنعت بیولوژی و فرایند بین‌المللی شدن» به عنوان منبع جستجو مطرح هستند و متابع تحقیق برای پاسخگویی به پرسش پژوهش از برهمکنش سه مجموعه مرجع علمی «تجاری سازی، فناوری در صنعت بیولوژی و فرایند بین‌المللی شدن» پدید می‌آید. خلاصه پژوهش مادر، به طور ویژه در دست یافتن به نحوه تعامل داده‌های این سه حوزه، پژوهشگر را ناگزیر از تلاش برای دستیابی به روش‌ها و مدل‌هایی می‌سازد که در قالب آن بتوان این سه مجموعه به ظاهر نامتجانس را به گونه‌ای معنی دار با یکدیگر تلفیق کرد. بنابراین، نیازمند پیمایشی در مدل‌های موجود است تا این طریق بتوان دستگاهی یافت نمود که به عنوان هندسه اصلی کار، یافته‌های هر سه بخش را ساماندهی کند.

ساختار یا سامانه‌ای که پژوهش در صدد کشف یا ایجاد آن است باید بتواند در دو وجه مهم کارآمد باشد: اول، امکان تلفیق و تبیین داده‌ها؛ یعنی بتواند ضمن پذیرش انواع داده‌ها، آنها را در یک دسته‌بندی معنی دار و ساختار معقول تبیین کرده و رابطه طولی آنها را از نظری تا عملی و مصاديق و نتایج، در راستای پاسخ به پرسش تحقیق، روشن نماید (وجه ایجابی). دوم، نقد ساختارهای موجود؛ یعنی بتواند داده‌های موجود و ساختار آنها را محکب بزند و نقاط قوت و ضعف هر یک و تعامل میان آنها را روشن سازد (وجه سلبی). چنین مدلی باید، دارای وجه عقلاتی، منطقی و قابل دفاع باشد. همچنین امکان معرفی هر یک از سه عرصه مورد بحث («تجاری سازی، فناوری در صنعت بیولوژی و فرایند بین‌المللی شدن») و قابلیت نمایش ارتباطات ساختاری و منطق درونی داده‌ها را برای کاربرد در حوزه «تجاری سازی، فناوری در صنعت بیولوژی و فرایند بین‌المللی شدن» داشته باشد و نهایتاً قابلیت تلفیق داده‌های هر یک از این سه حوزه را به گونه‌ای منطقی و معنی دار در طول یکدیگر، از گزاره‌های نظری تا عملی و کاربردی، داشته باشد تا امکان پاسخگویی به پرسش پژوهش فراهم شود و در یک کلام دارای ساختاری بصورت یک «کل منسجم هدفمند» باشد.

این ساختار، همان "سامانه" است که تعریف آن عبارت است از: مجموعه اجزاء و عناصری که با هم هماهنگ و هم هدف بوده و قادر عناصر اضافی و مزاحم باشند. ازین رو راهبرد اصلی تحقیق در این مرحله، جستجوی مدل مناسب برای تلفیق داده‌های سه حوزه پژوهش، با توجه به مشترکات ساختاری آنها «تجاری سازی، فناوری در صنعت بیولوژی و فرایند بین‌المللی شدن» بوده است. هر سه حوزه دارای ساحت‌های دو گانه «نظر» و «عمل» هستند که به هم مرتبط هستند (دھقانی زاده و رحیمی، ۲۰۲۱). بنابراین باید در جستجوی ساختارها یا مدل‌هایی بود که بر این تعامل طولی دوطرفه مبتنی باشند.

لذا ضمن اینکه هدف مطالعه شناخت مولفه‌های ابعد سه گانه مذکور در نظر گرفته شد، با استفاده از تکنیک مدل‌سازی ساختاری تفسیری، روابط مولفه‌ها و سطح‌بندی آنها مبتنی بر پارادایم تفسیرگرایانه مورد شناسایی قرار گرفت. چرا که کاربرد اصلی این روش برای پژوهشگران، طراحی الگوی اولیه پس از شناسایی عوامل زیربنایی پدیده مورد مطالعه با روش‌های کیفی است. برای شناسایی مولفه‌های هر بعد و معرفه‌های هر مولفه از تحلیل مضمون استفاده شد. در روش پژوهش کیفی، مبتنی بر تحلیل مضمون، مطالعات متعدد علمی صورت گرفته مورد بررسی قرار گرفت. در قسمت تحلیل مضمون مطالعات علمی در مجموع تعداد ۸ پایان نامه، ۱۵ مقاله فارسی و ۲۴ مقاله لاتین منطبق با موضوع مطالعه و یا تشابه موضوعی نسبتاً بالا و مناسب برای تحلیل محتوا انتخاب و مورد بررسی قرار گرفت. از مجموع این پژوهش‌ها با توجه به معیارهای مد نظر پژوهشگر، درصدی از این مطالعات به علت چکیده یا محتوای کم ارتباط با هدف تحقیق حذف و نهایتاً ۲۶ مطالعه به کار گرفته شده در این پژوهش مناسب تشخیص داده شد. با بررسی مطالعات منتخب، در ۳ بعد شامل فناوری، تجاری سازی و فرایند بین‌المللی شدن؛ ۱۳ مولفه و ۵۳ معرف به شرح زیر شناسایی گردید:

- الف) بعد فناوری
- (۱) محیط درونی سازمان
    - مدیریت
    - بازاریابی
    - مالی/حسابداری
    - تحقیق و توسعه
  - (۲) محیط بیرونی سازمان
    - نیروهای اقتصادی
    - نیروهای اجتماعی، فرهنگی، بوم شناسی و محیطی
    - نیروهای سیاسی، دولتی و قانونی
    - نیروهای رقابتی
  - (۳) فناوری صنعت بیولوژی
    - انواع فرمولهای دارویی
    - فرهنگ سازمانی
    - فرهنگ جغرافیایی
    - میزان سرمایه گذاری
    - درجه اتوماسیون
    - کلیه مؤلفه های خدمات پس از فروش
- ب) بعد تجاری سازی
- (۴) توسعه
    - بازدهی سریع سود
    - بهبود سریع عملکردها
  - ارتقای بازدهی فعالیت نیروی انسانی که نهایتاً باعث افزایش درآمد افراد نیز می گردد
  - تحقیقات در راستای کاهش ضایعات تولیدی و یافتن راهکارهای هوشمندانه برای کاهش هزینه تولید
  - آنالیز دقیق وضعیت محصولات موجود و آنالیز دقیق میزان کارآمدی برنامه های جاری و پرسنل موجود
- (۵) تولید فناوری
- مهارت کارکنان
  - ملاک های تولید
  - نوع رابطه با عرضه کننده
  - تعداد افراد در گیر
- (۶) تجاری سازی فناوری
- تدوین راهبردهای تجاری سازی
  - تعامل با گروه های پژوهشی برای استخراج مشخصات فنی طرح
  - تعامل با بازار

- تولید تجاری محصول
- ارزیابی دستاوردها
- نیازهای جامعه و بازار (۷)
- هدف گذاری دقیق بازاردارویی
- آشنایی با ریسک های بازار
- رفاه اجتماعی
- نیاز به سلامت
- آخرین وضعیت پیشرفت تکنولوژی و تولید (۸)
- دسترسی به جدیدترین دستگاه های آزمایشگاهی
- جدیدترین دستگاه های تولید دارو
- ربات ها
- بازار (۹)
- تقاضا
- ساختار واحد تصمیم گیری
- اهمیت خرید
- شاخص های کلان سیاسی، اقتصادی، جمعیت شناختی، جغرافیایی
- ج) بعد فرایند بین‌المللی شدن
- (۱۰) برنامه ریزی استراتژیک
  - تجزیه و تحلیل
  - حیطه برنامه ریزی
  - انعطاف پذیری
  - افق زمانی و نگرش های کنترلی
- (۱۱) تهدیدها، فرصت ها، محدودیت ها در بازارهای خارجی
- تهدیدات (کمبود سرمایه در گردش برای فعالیتهای صادراتی، ناتوانی در شناسایی و بهره گیری از فرصتهای کسب و کار خارجی، اطلاعات محدود برای مکان یابی و تجزیه و تحلیل بازارها، ناتوانی در برقراری ارتباط با مشتریان بالقوه خارجی، بدست آوردن نمایندگی های قابل اطمینان در خارج از کشور، کمبود زمان مدیریتی برای رسیدگی به فعالیتهای بین‌المللی، تعداد کم و آموزش ندیدن کارکنان برای بین‌المللی شدن، دشواری در تطبیق پذیری با قیمت های رقبا، کمبود حمایت ها و مشوق های دولتی، هزینه بالای حمل و نقل).
- فرصت ها (ارتباط با شرکت های دیگر و استفاده از تخصص منابع و دانش آنها به عنوان پلی به سایر شبکه ها)
- محدودیت ها (مدیریت (نبود چشم انداز - ترس از دست دادن کنترل و کمبود دانش) موانع شرکتی (انتقال ارزش های حوزه فعالیت شرکت به خارج - کمبود منابع سبی ثباتی و یکپارچگی در بازار داخلی) محیط خارجی (وضع قوانین و مقررات - وجود نقد رایج - تفاوت های فرهنگی - امور لجستیک)).
- توسعه شبکه (۱۲)
  - برقراری روابط با شرکت های دیگر
  - برقراری روابط با مشتریان

- برقراری روابط با عرضه کنندگان
- برقراری روابط با واسطه ها
- ۱۳) استراتژی های ورود به بازار بین الملل
- برنامه ریزی استراتژیک
- تهدیدها، فرصت ها، و محدودیت ها در بازارهای خارجی
- استراتژی های ورود به بازار بین الملل

۲. روش

یکی هدف مطالعه حاضر مدلسازی ساختاری تفسیری تجارتی فناوری در صنعت بیولوژی در فرایند بین المللی شدن در نظر گرفته شد. نوع تحقیق، کاربردی، توسعه ای است که با استفاده از روش کیفی انجام شده است و با استفاده از تحلیلی نوین تحت عنوان مدلسازی ساختاری تفسیری، روابط بین مجموعه مولفه ها تعیین گردید. داده های از مطالعات موجود، کتب و تحقیقات صورت گرفته جمع آوری شده و با استفاده از روش مدلسازی ساختاری تفسیری، جهت تعیین روابط میان مجموعه مولفه ها استفاده شده است. روش مدلسازی ساختاری تفسیری رویکردی اکتشافی دارد بنابراین برای شناسایی رابطه میان عوامل مناسب است. روابط بین مولفه ها بر اساس مبانی نظری موجود و مطالعات صورت گرفته تعیین شده است اما جهت استحکام بیشتر از ۱۵ نفر خبره و استاد دانشگاه نیز بهره گرفته شده است که بر اساس فراوانی نظرات و اجماع نظری حاصل شده، روابط بین مولفه ها نهایی شدند.

مدلسازی ساختاری تفسیری

مدلسازی ساختاری تفسیری روشی اکتشافی برای شناسایی روابط شاخص ها و سطح بندی آنها مبتنی بر پارادایم تفسیر گرایانه است. با استفاده از این روش می توان الگوی روابط علی و پیچیده میان یک مجموعه از عوامل را شناسایی کرد. این روش نوعی تحلیل ساختاری است که براساس پارادایم تفسیری بنا نهاده شده است. هدف این روش نیز شناسایی روابط بین مولفه های زیربنایی یک پدیده چندوجهی و پیچیده است و برای مطالعات مدیریت و علوم اجتماعی مناسب است. از این روش برای شناسایی روابط میان یک مجموعه عوامل، شاخص ها یا مولفه ها استفاده می شود. روش مدلسازی ساختاری تفسیری رویکردی اکتشافی دارد بنابراین برای شناسایی رابطه میان عوامل مناسب است. از این منظر کاربرد مدلسازی ساختاری تفسیری مشابه روش دیمتر است اما علاوه بر شناسایی روابط به سطح بندی شاخص ها نیز می پردازد. کاربرد اصلی این روش برای پژوهشگران، طراحی الگوی اولیه پس از شناسایی عوامل زیربنایی پدیده مورد مطالعه با روش های کیفی است. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه ISM استفاده می شود. دقت کنید این پرسشنامه تنها یک ماتریس استاندارد است و با پرسشنامه های سنجش نگرش با طیف لیکرت تفاوت دارد. مفاهیمی مانند روایی و پایایی نیز در مورد این پرسشنامه مصدق ندارند. در روش مدلسازی ساختاری تفسیری، تنها از ۰ و ۱ برای تعیین روابط شاخص ها استفاده می شود بنابراین پاسخ دهنده گان آزادی چندانی در بیان رابطه شاخص ها ندارند. برای انجام مدلسازی ساختاری تفسیری پنج گام اصلی برداشته می شود:

- تشکیل ماتریس خود تعاملی ساختاری
- ماتریس دستیابی
- ماتریس انتقال پذیری

- سطح‌بندی شاخص‌ها
- ترسیم نمودار قدرت نفوذ-وابستگی

گام ۱) تشکیل ماتریس خودتعاملی ساختاری

پس از شناسایی شاخص‌های زیربنایی پدیده مورد مطالعه یک ماتریس مربع $n \times n$ از شاخص‌های موجود طراحی می‌شود. این ماتریس در واقع همان پرسشنامه ISM است. در این مطالعه شاخص‌ها یا مولفه‌ها به شرح زیر گزارش می‌گردد:

ماتریس خودتعاملی ساختاری

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	---	2	1	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1
2	---	---	1	2	1	2	2	2	1	-1	2	-1	-1
3		---	1	2	2	-1	2	2	-1	1	2	2	
4			---	1	2	-1	-1	2	-1	1	2	1	
5				---	1	-1	-1	1	-1	-1	2	-1	
6					---	-1	-1	1	-1	-1	1	-1	
7						---	-1	1	-1	1	1	-1	
8							---	1	-1	-1	2	-1	
9								---	1	-1	-1	-1	
10									---	1	1	1	
11										---	-1	-1	
12											---	1	
13												---	

روابط بین مولفه‌های فوق بر اساس نظام قراردادی زیر تبیین می‌شود:

$$\begin{array}{l} \text{ارتباط یک طرفه از } i \text{ به } j = 1 \\ -1 = \text{ارتباط یک طرفه از } j \text{ به } i \\ 0 = \text{عدم ارتباط بین } i \text{ و } j = 2 \end{array}$$

با استفاده از نمادهای مندرج در جدول فوق الگوی روابط علی میان مولفه‌ها تعیین می‌شود. به این ترتیب ماتریس خودتعاملی ساختاری تشکیل می‌شود.

SSIM - Matrix

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
A	-	2	1	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1
B	2	-	1	2	1	2	2	2	1	-1	2	-1	-1
C	-1	-1	-	1	2	2	-1	2	2	-1	1	2	2
D	2	2	-1	-	1	2	-1	-1	2	-1	1	2	1
E	2	-1	2	-1	-	1	-1	-1	1	-1	-1	2	-1
F	-1	2	2	2	-1	-	-1	-1	1	-1	-1	1	-1
G	2	2	1	1	1	-	-1	1	-1	1	1	1	-1
H	-1	2	2	1	1	1	-	1	-1	-1	-1	2	-1
I	2	-1	2	2	-1	-1	-1	-	-	1	-1	-1	-1
J	2	1	1	1	1	1	1	-1	-	-	1	1	1
K	-1	2	-1	-1	1	1	-1	1	1	-1	-	-1	-1
L	-1	1	2	2	-1	-1	-1	2	1	-1	1	-	1
M	-1	1	2	-1	1	1	1	1	1	-1	1	-1	-

گام ۲) ماتریس دریافتی

ماتریس دریافتی Reachability matrix ماتریس صفر و یک از ماتریس خود تعاملی است. به اینصورت که به جای ۱ و ۰ عدد ۱ و برای ۰ و ۱ عدد صفر جایگزین می‌شود. ماتریس بدست آمده ماتریس دریافتی اولیه نام دارد. درایه‌های قطر اصلی برابر یک یا خط تیره قرار می‌گیرد.

Initial – Reachability - Matrix

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
A	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
B	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0
C	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1
D	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1
E	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0
F	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0
G	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0
H	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0
I	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0
J	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
K	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0
L	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1
M	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1

گام ۳) ماتریس انتقال پذیری

بعد از آنکه ماتریس به یک ماتریس صفر و یک تبدیل شد باید ماتریس ثانویه طراحی شود. به این صورت که اگر براساس روابط ثانویه باید اثرات مستقیم لحاظ شده باشد اما در عمل این اتفاق نیفتاده باشد باید جدول تصحیح شود و رابطه ثانویه را نیز نشان داد. به زیان علمی با وارد نمودن انتقال پذیری در روابط شاخص‌ها، ماتریس دستیابی نهایی بدست می‌آید. این یک ماتریس مربعی است که هر یکی از درایه‌های آن هنگامی که عنصر به عنصر با هر طولی دسترسی داشته باشد یک و در غیراینصورت برابر صفر است. حالت‌های ممکن تعددی برای تک تک مولفه‌ها طبق ماتریس خود تعاملی ساختاری انجام می‌شود و ماتریس زیر بدست می‌آید. حال باید تک به تک مولفه‌ها را بررسی نمود و اگر تغییری به وجود آمد با علامت * یا رنگ قرمز در ماتریس نشان داده می‌شود.

ماتریس دریافتی نهایی

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
A	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
B	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
C	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
D	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
E	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
F	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
G	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
H	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
I	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
J	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
K	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
L	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
M	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

گام ۴) نمودار قدرت نفوذ - وابستگی

در تکنیک مدل‌سازی ساختاری تفسیری روابط متعامل و موثر بین مولفه‌ها و شاخص‌های سطح‌ها نمایش داده می‌شود و در اتخاذ تصمیمات توسط مدیران اهمیت زیادی دارد. و برای شناخت مولفه‌های کلیدی میزان و درجه نفوذ و وابستگی انها در ماتریس نهایی شکل می‌گیرد.

قدرت یا میزان نفوذ Driving Force : تعداد عناصری که عنصر ۱ ام بر آنها تاثیر می‌گذارد. در واقع میزان تاثیر بر مولفه‌های دیگر است که برای هر مولفه از جمع اعداد هر سطر در ماتریس دریافتی نهایی بدست می‌آید.

قدرت یا میزان وابستگی Dependent Force : تعداد عناصری که بر عنصر ۱ ام تاثیر می‌گذارند. در واقع تاثیرپذیری از مولفه‌های دیگر را نشان می‌دهد که برای هر مولفه از جمع اعداد هر ستون در ماتریس دریافتی نهایی بدست می‌آید.

جدول قدرت نفوذ - وابستگی مولفه‌ها

۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	مولفه‌ها
M	L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A	
۱۳	۱۳	۱۲	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	میزان نفوذ
۱۲	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	میزان وابستگی

ستون قدرت نفوذ از جمع سط्रی بدست می‌آید و ستون وابستگی از جمع ستونی حاصل می‌شود. به بیان دیگر، اگر چه ستون قدرت نفوذ و سطر وابستگی از جمع جبری حاصل شده است، ولی هر یک از اعداد (۱) در سطر نشان دهنده روابط تاثیرگذار یک بعد / شاخص بر بعد / شاخص دیگر است. و هر یک از اعداد (۱) در ستون، نشان دهنده وابستگی یک بعد / شاخص بر بعد / شاخص دیگر است.

گام ۵) تعیین روابط و سطح بندی ابعاد و شاخص‌ها

برای تعیین روابط و سطح بندی معیارها در مدل ساختاری تفسیری ISM باید مجموعه خروجی‌ها و مجموعه ورودی‌ها برای هر معیار از ماتریس دریافتی استخراج شود.

مجموعه دستیابی (اثرگذاری یا خروجی‌ها) : شامل خود معیار و معیارهایی است که از آن تاثیر می‌پذیرد.

مجموعه پیش‌نیاز (اثرپذیری یا ورودی‌ها) : شامل خود معیار و معیارهایی است که بر آن تاثیر می‌گذارند.

جدول تعیین روابط و سطح بندی ابعاد و شاخص‌ها

سطح	مجموعه مشترک	مجموعه ورودی	مجموعه خروجی	شماره	مولفه‌ها
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱	A
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۲	B
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۳	C
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۴	D
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۵	E
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۶	F
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۷	G
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۸	H
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۹	I
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۰	J
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۱	K
۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۲	L
۲	۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳/۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۲/۱۱/۱۰/۹/۸/۷/۶/۵/۴/۳/۲/۱	۱۳	M

پس از تعیین مجموعه دستیابی و مجموعه پیش نیاز، اشتراک دو مجموعه حساب می شود. اولین متغیری که اشتراک دو مجموعه برابر با مجموعه قابل دستیابی (خروجی ها) باشد، سطح اول خواهد بود. بنابراین عناصر سطح اول بیشترین تاثیرپذیری را در مدل خواهند داشت. پس از شناسایی شاخص های سطح اول، این عناصر حذف شده و فرایند محاسبه مجموعه دستیابی و پیش نیاز ادامه پیدا می کند. این فرایند تا حذف تمامی شاخص ها ادامه پیدا می کند. به عبارت دیگر با توجه به ماتریس دریافتی نهایی، سطوح مولفه ها تعیین می شود؛ مولفه هایی که دارای وابستگی زیادی هستند در سطوح ابتدایی و مولفه هایی که دارای قدرت نفوذ بالایی هستند در پایین ترین سطح قرار می گیرند. مولفه هایی که دارای وابستگی کم هستند در سطوح بالاتر و مولفه هایی که دارای قدرت نفوذ پایینی هستند در بالاترین سطح قرار می گیرند. با این اوصاف دوازده مولفه در سطح یک و تنها مولفه «استراتژی های ورود به بازار بین الملل» در سطح دوم می گیرند.

جدول سطح بندی مولفه ها مدلسازی ساختاری تفسیری

۳. یافته ها

MICMAC تحلیل

هدف بررسی و تحلیل نیروی نفوذ و نیروی وابستگی مولفه ها می باشد. در این تحلیل مولفه ها به چهار دسته کلی تقسیم می شوند و هر کدام تفسیر خودشان را دارند:

دسته اول شامل "مولفه های خودمختر" هستند؛ این دسته از مولفه ها نیروی وابستگی و همچنین نیروی نفوذ ضعیفی دارند، مولفه هایی که در این دسته قرار می گیرند، تقریباً به صورت جدا از کل سیستم عمل می کنند. این مولفه ها اثر چندانی روی سایر مولفه ها ندارند و در واقع ارتباط این مولفه ها با دیگر مولفه ها بسیار محدود و ناچیز است.

دسته دوم "مولفه های وابسته" هستند که نیروی نفوذ ضعیفی دارند، با این وجود از نیروی وابستگی بالاتری نسبت به سایر مولفه ها برخوردار هستند.

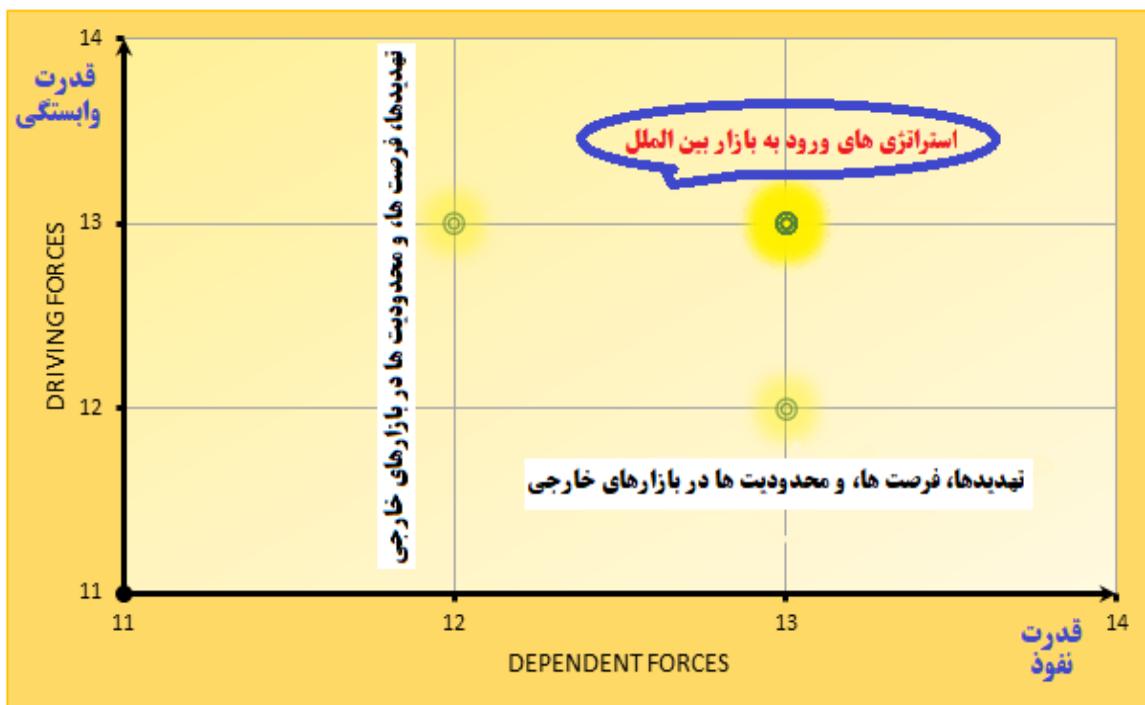
دسته سوم شامل "مولفه های پیوندی" است که نیروی نفوذ و هم چنین نیروی وابستگی قدرتمندی دارند، این مولفه ها در حقیقت مولفه هایی هستند که بی ثباتند، به این معنا که انجام هر گونه اقدامی در مورد این مولفه ها علاوه بر اینکه مستقیماً بر سایر مولفه ها اثر می گذارد، می تواند در قالب بازخورد از سایر مولفه ها بر خود مولفه نیز اثر گذار باشد.

دسته چهارم "مولفه های مستقل" است که نیروی نفوذ قوی دارند، اما نیروی وابستگی آنها ضعیف است، که در واقع مولفه های کلیدی بوده و با ایجاد تغییر در آنها می توان بر بقیه مولفه ها تاثیر گذاشت.

پس از تعیین قدرت نفوذ و قدرت وابستگی مولفه‌ها، می‌توان تمامی مولفه‌ها را در یکی از خوشه‌های چهارگانه روش MICMAC قرار داد. در اینجا نکته مهمی که وجود دارد مشخص کردن مرز بین این چهار دسته است. بر روی ماتریس روش MICMAC نقاط مرزی معمولاً یک واحد بزرگ‌تر از میانگین تعداد مولفه‌ها است یعنی با تعداد $n = 9$ مولفه، خط مرزی برابر است با رابطه: $(1+(n/2)) = 7/5 = 8$ یعنی: $13/2 = 1+1$. بعد از رسم ماتریس و تعیین خطوط مرزی، مولفه‌ها بر اساس میزان نفوذ و وابستگی درون آن قرار می‌گیرد. بر اساس میزان نفوذ و وابستگی آن‌ها، هیچ مولفه‌ایی به عنوان مولفه‌های مستقل، وابسته و خودمختار شناخته نشده‌اند، تنها مولفه «استراتژی‌های ورود به بازار بین‌الملل» به عنوان مولفه پیوندی تعیین شد.

MICMAC تحلیل

Impact Matrix Cross-Reference Multiplication Applied to a Classification

	Driving forces	Dependent forces
A	↑ 13	↑ 13
B	↑ 13	↑ 13
C	↑ 13	↑ 13
D	↑ 13	↑ 13
E	↑ 13	↑ 13
F	↑ 13	↑ 13
G	↑ 13	↑ 13
H	↑ 13	↑ 13
I	↑ 13	↑ 13
J	↑ 13	↑ 13
K	↓ 12	↑ 13
L	↑ 13	↑ 13
M	↑ 13	↓ 12

استراتژی های ورود به بازار بین الملل

نمودار قدرت نفوذ - وابستگی نهایی

از یافته های تحقیق می توان به نتایج ماتریس نفوذ - همبستگی اشاره کرد در این ماتریس مولفه های الگوی تجاری سازی فناوری در صنعت بیولوژی در فرایند بین المللی شدن، با توجه به قدرت نفوذ هر مولفه در مولفه های دیگر و میزان وابستگی هر مولفه به مولفه های دیگر سطح بندی شده است. سطح بندی مولفه ها نشان می دهد که دوازده مولفه در یک سطح و تنها مولفه استراتژی های ورود به بازار بین الملل در سطح دوم قرار گرفتند. این سطح بندی نشان داد که هیچ مولفه ای در چارچوب مولفه های مستقل، وابسته و خودمختار تعریف و تعیین نشدند، اما تنها مولفه "استراتژی های ورود به بازار بین الملل " به عنوان مولفه پیوندی تعیین گردید که نیروی نفوذ و هم چنین نیروی وابستگی قدرتمندی دارد. در حقیقت مولفه هایی هستند که بی ثباتند، به این معنا که انجام هرگونه اقدامی در مورد این مولفه ها علاوه بر اینکه مستقیماً بر سایر مولفه ها اثر می گذارد، می تواند در قالب بازخورد از سایر مولفه ها بر خود مولفه نیز اثر گذار باشد. در واقع مطالعه نشان داد که علیرغم اینکه مولفه های تعریف شده بر الگوی تجاری سازی فناوری در صنعت بیولوژی در فرایند بین المللی شدن بی تاثیر نیستند. اما یافته جالب مطالعه حکایت از این دارد که الگوی تجاری سازی فناوری در صنعت بیولوژی در فرایند بین المللی شدن در سایه "استراتژی های ورود به بازار بین الملل " تحقق پیدا می کند که علاوه بر اینکه با مبانی نظری سازگار می باشد با عالم واقع نیز کاملاً مطابقت دارد.

۴. بحث و نتیجه گیری

تجاری سازی فناوری فرآیندی است که دانش تولید شده در مراکز تحقیقاتی را به محصولات قابل عرضه در بازار تبدیل می کند. فرایند تجاری سازی شامل مراحل تولید ایده، ارزشیابی ایده، توسعه ایده، تحلیل تجاری فناوری، بازارسنجی، بررسی جنبه های فنی و در نهایت تجاری شدن فناوری می باشد. تجاری سازی فناوری تحت تأثیر عوامل بسیاری قرار دارد و جهت هر چه آسانتر شدن این فرایند نیاز به انجام همکاری و اقداماتی اساسی و هماهنگ از جانب دولت، مراکز تحقیقاتی و مراکز صنعتی و تولیدی می باشد. شناسایی مسائل موجود در ایجاد رابطه مؤثر بین دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی با بخش های صنعتی و تولیدی و همچنین شناسایی خلاصه های حقوقی و اقتصادی در مبحث انتقال فناوری و برنامه ریزی جهت رفع این مسائل، می تواند گامی مؤثر در جهت برطرف کردن موانع مربوط به تجاری سازی فناوری باشد. تجاری سازی

فناوری از جمله مراحل بسیار مشکل فرایند توسعه تکنولوژی است و بسیاری از سازمان‌های تحقیقاتی در اجرای آن با دشواری مواجه می‌باشند.

پیچیدگی و ماهیت خاص و متفاوت هر یک از تکنولوژی‌ها، طراحی فرآیند تجاری سازی تکنولوژی را با مشکلات متعددی مواجه ساخته است. فقدان یکپارچگی بین اجزای فرآیندهای تجاری سازی و عدم هماهنگی شیوه تجاری سازی با استراتژی‌های سازمان‌های تحقیقاتی، این مساله را با دشواری‌های مضاعفی همراه ساخته است. نوآوری که حاصل کار مشترک دانشگاه و صنعت باشد، ابتکاری است که، کارایی نوآوری را ارتقاء می‌بخشد. این نوع همکاری، یعنی نوآوری مشارکتی دانشگاه و صنعت، نوآوری مشارکتی نامیده می‌شود. نوآوری مشارکتی، پویایی و سرزنشگی را برای شرکت‌ها به همراه می‌آورد و رشد و گسترش اقتصادی را موجب می‌شود. در حقیقت، یکی از عوامل مهم در نوآوری، و از عوامل مهم در رشد و گسترش اقتصادی، انتقال دانشی است که بین دانشگاه‌ها و صنعت صورت می‌پذیرد زیرا این همکاری، تجاری سازی را در شرکت‌ها آسان می‌کند. به واقع شرکت‌های دانش‌بنیان، باشنده در پارک‌های علم و فناوری، در صورتی که با دانشگاه‌ها همکاری داشته باشند، نوآورانه تر عمل می‌نمایند و موجب انتقال و کاربرد فناوری می‌شوند. همچنین زمینه‌ساز رشد اقتصادی محلی را نیز فراهم می‌نمایند و پژوهشگران دانشگاهی از تعامل و همکاری با صنعت، رویکردهای نوین پژوهشی را در میابند و بودجه بیشتری را طلب می‌کنند.

از جمله مهمترین نوع شرکت‌های دانش‌بنیان در سطح جهانی و همچنین مطرح در ایران، شرکت‌های دانش‌بنیان صنعت بیولوژی هستند که با توجه به تاثیرگذاری بالایی که در بهداشت عمومی، رشد و گسترش سلامت جامعه، اشتغالزایی و کارآفرینی دارند بسیار مورد توجه می‌باشند امروزه از دانشگاه‌ها به طور خاص دانشگاه‌های علوم پزشکی انتظار می‌رود که مشارکت فعالی با شرکت‌های دانش‌بنیان داشته باشند تا به کمک هم بتوانند از ایده‌پردازی تا تجاری سازی محصولات را انجام دهند تا بتوانند ثروت آفرینی کنند. زیرا دانشگاه‌ها، نقشی مهم در شکل‌گیری اقتصاد دانش محور دارند. از این‌رو، دانشگاه‌های کشور باید با هدف بهبود عملکرد مالی و غیرمالی، از آموزش محوری به پژوهش محوری تغییر وضعیت دهند تا تبدیل به یک دانشگاه کارآفرین شوند و تجاری سازی ایده‌ها و کالاهای بیولوژی را بتوانند انجام دهند. از طرف دیگر یکی از مواردی که همواره در شرکت‌های دانش‌بنیان اهمیت فراوانی داشته است فرایند تجاری سازی است.

این فرآیند سه مرحله جداگانه دارد، مرحله ایده‌پردازی، مرحله توسعه فناوری / محصول و مرحله تجاری سازی. ابتدا یک ایده که در بازار مقاضی داشته باشد، ایجاد می‌گردد و پرورش می‌یابد. در مرحله توسعه، این ایده به محصول یا فناوری تبدیل می‌گردد و تجاری سازی، دانش فناورانه‌ای است که وارد بازار شده است. برای اجرای موفق تجاری سازی محصولات بیولوژی در کشور عزیzman ایران، باید در سطوح مختلف، تغیرات مثبتی شکل بگیرد تا بهینه سازی در تجاری سازی چنین محصولاتی بوجود آید. این نتایج با یافته‌های مطالعات البخاطیان، ۲۰۲۰ و موتابدک، اکیکی و بلای، ۲۰۱۹ مطابقت دارد. بعضی از سطوحی که نیازمند تغیر هستند عبارتند از: مقررات موجود، زیرا به حد کافی آسان کننده امور تجاری سازی و کارآفرینی نیست. قوانین و مقررات در بخش اداری و مالی، نیازمند تقویت بیشتری است قراردادهای حقوقی، پشتیبانی کارآفرینی دانشگاهی و تجاری سازی دانش نیز نیازمند تقویت بیشتری است. همچنین حقوق مالکیت فکری نیز نیازمند تقویت بیشتری است. و دولت می‌تواند با تقویت قوانین حقوق مالکیت فکری، زمینه لازم برای گسترش کارآفرینی دانشگاهی را فراهم آورد. با توجه به اینکه نظام آموزشی دانشگاهی دچار ضعف می‌باشد و فاصله بین دانشگاه و صنعت کما کان زیاد است، پرورش کارآفرینی باید عمیق‌تر انجام شود. ضعف مالی شرکت‌های دانش‌بنیان و ناکافی بودن بودجه‌های دانشگاهی نیز، عامل بسیاری از ناکام ماندن طرح‌های تجاری سازی محصولات بیولوژی می‌باشد.

همچنین کمیت و کیفیت منابع انسانی، از دیگر عواملی است که برای فرآیند تجاری سازی در شرکت‌های دانش‌بنیان و دانشگاه‌های کشور نیازمند تقویت می‌باشد. همانطور که کیانتو و همکاران (۲۰۱۷) عنوان کردند؛ نوآوری و خلاقیت در سازمان‌ها، نخست، یک مفهوم مرتبط با عوامل انسانی است. زیرا این انسان‌ها هستند که ایده‌ها را طراحی و گسترش می‌دهند و در سازمان، پیاده‌سازی می‌کنند. عوامل درون سازمانی شرکت‌های دانش‌بنیان: شامل مولفه‌های ظرفیت جذب و مهارت و تجربه سازمان می‌باشد. شرکت‌ها برای تجاری سازی محصولات بیولوژی باید توانایی و استعداد جذب دانش را داشته باشند. آن دسته از شرکت‌های دانش‌بنیان موفق‌تر عمل می‌نمایند که اتکا و تمرکز بالایی بر تجربه و توسعه درون‌زای فناوری داشته باشند. با این وجود، همکاری کردن با شرکت‌های دیگر بویژه با شرکت‌های بزرگ و با دانش داخلی و خارجی، توان و ظرفیت شرکت را ارتقا می‌دهد. نتایج این پژوهش با نتایج مطالعات پیر جمادی و همکاران (۱۴۰۰)، دهقانی زاده و رحیمی (۱۴۰۰)، کاشرمی (۱۳۹۵) و حاجیپور و همکاران (۱۳۹۵) همسو و سازگار است.

راهبرد دانشگاه: باید دانشگاه‌های کشور و به ویژه علوم پزشکی، تبدیل به دانشگاه‌های نسل سوم شده باشند یعنی تبدیل به پژوهش محور شده باشند و تنها بر آموش‌های تئوریک تکیه نکنند. برنده‌سازی هویتی فراتر از محصولات و خدمات را به تنهایی برای کسب و کارها فراهم می‌کند و چیزی منحصر به فرد ایجاد می‌کند که مشتریان بتوانند با آن ارتباط برقرار کنند در برنده‌سازی‌های نوین، رفتار مصرف کننده تغییر کرده است از این‌رو هوش مصنوعی و تکنولوژی‌های نوین، رفتارهای مصرف کننده را پیش‌بینی می‌نمایند. برنده‌سازی با فریاد رسانه‌ها شکل می‌گیرد. این نتایج با یافته‌های مطالعات سکاندو و همکاران، ۲۰۲۰ و کونته، پرامسیری و کامپانونگ، ۲۰۱۸ همسو است.

راهبردهای مطالعه، در سه بعد شناسایی شده است؛ راهبردهای مالی، بازارگرایی و جلب همکاری دانشگاه‌ها. هر واحد تجاری به منظور راه‌اندازی و شروع فعالیت به سرمایه و به منظور توسعه و تداوم فعالیت خود به سرمایه‌گذاری جدید نیاز دارد که باید از طریق منابع مالی تأمین شود. دسترسی به منابع مالی یکی از عوامل مهم در موفقیت شرکت‌ها و یکی از دغدغه‌های مهم شرکت‌ها در مراحل مختلف عمر آنهاست. بازارگرایی را می‌توان به عنوان مرحله‌ای از بالندگی سازمان یا به عنوان سطحی که انعکاس دهنده بلوغ سازمانی است تعریف نمود.

کاتلر به بازارگرایی به عنوان مرحله نهایی توسعه یک سازمان بازرگانی نگاه کرده است و معتقد است که گرایش بازار در امتداد توسعه گرایش‌های مختلف بازرگانی به وجود آمده است. بازارگرایی بر پایه تفکر بازاریابی ایجاد شده است و تفکر بازاریابی زیربنای فلسفی آن را تشکیل می‌دهد. به هر حال تفکر بازاریابی به عنوان یک بنیان و شالوده فلسفی کافی نیست. زیرا بازارگرایی نه فقط بر مشتریان بلکه علاوه بر آن بر روی رقباً مباحث سازمانی متفاوت و عوامل متعدد بیرونی که بر نیازها و ترجیحات مشتریان موثر است نیز تمرکز می‌کند. در صورتی که فرآیند نوآوری شرکت‌های دانش‌بنیان که تجاری سازی بخشی از فرآیند نوآوری این شرکت‌ها است توسط حامیان پژوهه یعنی دولت، دانشگاه و مراکز حمایتی، به خوبی حمایت و پشتیبانی گردد، موفقیت شرکت‌ها در دسترس‌تر خواهد بود. این نتایج با یافته‌های مطالعات آرنولد و کیل، ۲۰۱۷ و کیخوایی، رادفر و موسوی جهرمی، ۲۰۱۸ سازگار و همسو است.

اگر فرآیند نوآوری به درستی از جانب شرکت‌های دانش‌بنیان پیموده شود، پیروزی و موفقیت علمی - فناوری شرکت‌ها امکان‌پذیر خواهد بود. موفقیت علمی - فناوری شرکت‌ها، با واکنش مثبت سلامت جامعه روبه رو خواهد شد یعنی موفقیت سلامتی اجتماعی رخ می‌دهد و با شکل‌گیری چنین حلقه‌ای، حلقه سوم که موفقیت اقتصادی برای شرکت‌های دانش‌بنیان است، ایجاد می‌گردد. در نهایت با توجه به یافته‌های مطالعه پیشنهاد می‌گردد: برای ایجاد و پرورش ایده، از ابزارهایی مانند آزمایشگاه‌های دانشگاه استفاده گردد و یا آزمایشگاه‌های پیشرفته امکانات خود را در اختیار پژوهشگران قرار دهنده با این روش، متخصصان حوزه فناوری، مهندسان داده، مهندسان سامانه‌های برنامه‌ریزی متابع

کسب و کار و معماران اینترنت اشیاء صنعتی همراه با مدیران محصول و رهبر سامانه‌های چاپک می‌توانند در کنار هم ایده‌ها را در زمان سریع تری اجرایی کنند.

همچنین شرکت‌ها در ایده پردازی پنهان کاری نداشته باشند. امروزه شرکت‌ها برای ایده‌پردازی محتاج کار گروهی و تیمی هستند از این‌رو همکاری با گروه‌هایی مانند تامین‌کنندگان، همکاران، رقبا و مشاوران، پیشنهاد می‌گردد. بنابراین شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند با همکاری دانشگاه‌ها، تجاری‌سازی محصولات را انجام دهند و اینکه دولت می‌تواند حامی باشد. در این صورت سرمایه‌گذاران اعتماد بیشتری می‌کنند و تمایل بیشتری خواهند داشت زمانی که شاهد همکاری مراکز دانشگاهی با شرکت‌های دانش‌بنیان باشند، چرا که می‌دانند که احتمال موفقیت در تجاری‌سازی محصولات بیولوژیک بالا می‌رود.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

سپاسگزاری

از نشریه «مدیریت زنجیره ارزش راهبردی» بابت نشر و انتشار مطالب علمی محققان تقدیر می‌شود.

References

- Albukhitan S.(2020). Developing Digital Transformation Strategy for Manufacturing. *J Proced Comput Sci.* 170: 664-671
- Anthoons, B., Karamichali, I., Schröder-Nielsen, A., Drouzas, A. D., de Boer, H., & Madesis, P. (2021). Metabarcoding reveals low fidelity and presence of toxic species in short chain-of-commercialization of herbal products. *Journal of Food Composition and Analysis*, 97, 103767.
- Arnold CD, Kiel KI. (2017). Voigt, Innovative Business Models for the Industrial Internet of Things, BHM Berg- und Hüttenschäfte Monatshefte. 169(9): 371-381.
- Bauer, W., Hämerle, M., Schlund, S., & Vocke, C. (2015). Transforming to a hyper-connected society and economy—towards an “Industry 4.0”. *Procedia Manufacturing*, 3, 417-424.
- Beheshtizadeh, N., Gharibshahian, M., Pazhouhnia, Z., Rostami, M., Zangi, A. R., Maleki, R., ... & Rezaei, N. (2022). Commercialization and regulation of regenerative medicine products: Promises, advances and challenges. *Biomedicine & Pharmacotherapy*, 153, 113431.
- Dai, Y., Goodale, J. C., Byun, G., & Ding, F. (2018). Strategic flexibility in new high - technology ventures. *Journal of Management Studies*, 55(2), 265-294.
- Dehghanizadeh M, Rahimi MK.(2021). Examining transformational leadership and its consequences (organizational citizenship behavior, organizational learning, internal marketing), the first international conference on the leap of management, economics and accounting sciences, Sar.
- Fang Chou S, Shyan Horng J, Hsing Liu C.(2020). The Critical Criteria for Innovation Entrepreneurship of Restaurants. *J Hosp Tourism Manag*. 42: 222- 234.
- Fred Tabrizi P, Farzin JA. (2013). Investigating the innovative performance of knowledge-based companies located in the Science and Technology Develop Canter of Semnan University. *Industry University*. (7) 23 and 24: 37-52. (In Persian).
- Kianto, A., Sáenz, J., & Aramburu, N. (2017). Knowledge-based human resource management practices, intellectual capital and innovation. *Journal of business research*, 81, 11-20.
- Kikhai Farzaneh M, Radfar R, Mousavi Jahormi Y. (2018). The pattern of commercialization of technological products in record market conditions in Iran.
- Kunte M, Promsiri T, Kampanthong K.(2018). Components of entrepreneurial idea pitch. *AJMIASEAN J Manag Innov.* 5(2): 107-117

- Lin Y, Wang Y, Kung L. (2015). Influences of Crossfunctional Collaboration and Knowledge Creation On Technology Commercialization: Evidence From Hightech Industries. *Industry Market Management*. 49:128- 138.
- Motandeq A, Aqiqi A, Balai M.(2019). Investigating the mutual influence of strategic leadership behaviors and organizational culture on the strategic alignment of the business-information system and the simulation of organizational systems (case study: National Banks of Hamedan province).
- Pazhouhesh, A. (2017). Modeling the Factors Influencing Commercialization of Academic Research Achievements: Mixed Method (Case study: Engineering Faculties of State Universities in Tehran). *Industrial Management Journal*, 9(2), 265-286.
- Perkmann, M., Tartari, V., McKelvey, M., Autio, E., Broström, A., D'este, P., ... & Sobrero, M. (2013). Academic engagement and commercialisation: A review of the literature on university–industry relations. *Research policy*, 42(2), 423-442.
- Pirjamadi S, Henry H, Kargar Gh, Shabani Bahar Gh.(2021). Designing a model of sustainable knowledgebased sports companies in Iran.
- Pournaghi, R., & Hejazi, A. (2019). Investigation of Factors Affecting knowledge Commercialization From the perspective of Graduated students at Shahid Rajaee Teachersâ Training University. *Iranian Journal of Information Processing and Management*, 34(3), 1023-1050.
- Ranjdoust, S., & Bakhtyari, S. (2018). Investigating the Factors Affecting the Process of Commercialization and Innovation in Medical Sciences Research. *Education Strategies in Medical Sciences*, 11(3), 111-117.
- Secundo G, Ndou V, Vecchio P, Pascale GD. (2020). Sustainable Development, Intellectual Capital and Technology Policies. *J Technol Forecast Soc Chang*. 153(2020): 911-917.
- Shahrabi, A., Tahmasebi-Limooni, S., & Razavi, S. A. A. (2019). Study of Effective Factors of the commercialization of research projects in medical universities. *Clinical Excellence*, 9(2), 38-45.
- Shirvani AR, Tulai HR, Delavi MR.(2021). Designing and testing the model of human capital strategies based on the evolution and vision of digital technology; Identifying cognitive, behavioral and functional consequences at the level of the individual, group and organization.
- Snehal T, Ruchita G, KaRuna J.(2019). DevelopPment of a Technology Commercialization Model for Indian Biotechnology Firms.